

TELEFON 45-85

VOJNI INVALID

List izhaja vsakega prvega v mescu. Posamezna številka 40 cent. / Naročnina mesečno 40 c. / Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Petarcova ulica št. 36.

Stanje invalidskih zadev

Vsi invalidi smo zainteresirani na dokončni ureditvi invalidskega vprašanja. V vsem povojnem času so v javnost večkrat prodrli klici vojnih žrtev, naj se to pereče vprašanje vendar že enkrat uredi pravilno in pravično za vse, ki jim je prejšnja vojna zapustila težke posledice. In šele sedaj stopamo v dobo, ko se nam obeta popolna rešitev tega za nas tako perečega vprašanja.

Začasna invalidska uredba, ki je bila izdana kmalu po svetovni vojni, je vsebovala dokaj širokogrudna določila, ki so dopuščala vsem vojnim invalidom in tudi ostalim, ki jim je vojna prizadejala težke izgube, da so prišli do svojih pravic. Toda že invalidski zakon iz l. 1925, s temi sledečimi spec. komisijami je povzročil mnogo krivice. Marsikatera vojna žrtev je zgubila pridobljene pravice. Največ redukcij zaščite in izgub pravic do invalidnine pa je prinesel invalidski zakon iz l. 1929. Invalidnino so zgubili vsi bolezenski invalidi, hudo so bile prizadete vojne vdove in tudi mnogi dejanski invalidi, katerih pohabljenost je izvirala iz fronte, so zaradi ostrih določb tega zakona zgubili invalidnino in tudi zaščito.

Dolga leta so ostala zaman vsa naša prizadevanja po izboljšanju težkega stanja v katerem so bile mnoge vojne žrtve. Šele v l. 1938. je izšla uredba o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah, ki je obetala vsaj deloma popraviti krivice invalidskega zakona iz leta 1929. V veljavo je stopila šele 1. aprila 1939. Toda potrebne so bile nove prijave, osnovana so bila okrožna invalidska sodišča, na katera so bili razdeljeni akti bivšega divizijskega invalidskega sodišča. Reševanje prijav je le počasi napredovalo. Ne samo to, da prvoinstančna invalid. sodišča niso več reševala, marveč tudi dejstvo, da je silno veliko invalidskih aktov ostalo pri bivšem vrhovnem invalidskem sodišču v Beogradu, je povzročilo v invalidskih vrstah mnogo skrbi. One vojne žrtve, ki so mnogo let čakale na končno rešitev svojega invalidskega vprašanja, so stale naenkrat pred vprašanjem, ali bodo sploh dobile svoje akte in ali bodo njihove zadeve vendarle rešene? O tem vprašanju smo že pisali in smo bili mišljenja, da bo stvar rešena s tistim trenutkom, ko bo osnovano tudi v Ljubljani vrhovno invalidsko sodišče. Danes lahko že ugotovimo razveseljivo dejstvo, da je ustanovitev vrhovnega invalidskega sodišča za Ljubljansko pokrajino že gotova stvar in zato lahko navedemo nekaj številčnih podatkov o delu, ki ga bo moralo to sodišče izvršiti:

Kakor je znano, poslujeta v Ljubljanski pokrajini dve prvoinstančni okrožni invalidski sodišči in to v Ljubljani in Novem mestu. Vojnim invalidom in ostalim vojnim žrtvam, ki spadajo v delokrog ljubljanskega okrožnega invalidskega sodišča, je bilo po bivši invalidski uredbi iz l. 1938. izdanih 576 izvršnih odločb — to je rešenj okrožnega in vrhovnega invalidskega sodišča s priznanjem zaščite in invalidnine. V tem številu so torej upoštevane le pozitivne rešitve invalidskih zadev. Vseh teh 576 vojnih žrtev torej prejema invalidnino in uživa popolno zaščito.

Poleg navedenih izvršnih odločb je v Beogradu iz istega področja 294 rešenj ljubljanskega okrožnega invalidskega sodišča, ki so čakale na rešitev vrhovnega invalidskega sodišča ali pa so morda po večini že ta rešenja izvršena, le da so zaradi vojne ostala v

bivšem ministrstvu za socialno politiko.

Toda okrožno invalidsko sodišče je s svojim delom nadaljevalo in je sedaj pri tem izdanih že 249 prvoinstančnih rešenj, ki vsa čakajo na vrhovno invalidsko sodišče, da izda izvršne odločbe. Poleg teh že izdanih prvostopnih rešenj je še 274 invalidskih predmetov, ki so v delu in je njihova končna rešitev pri tem sodišču odvisna le od osnivanja invalidskega komisije. Ta pa bo brez dvoma osnovana, kakor hitro bo začelo poslovati vrhovno invalidsko sodišče, katerega ustanovitev je že odobrena.

Kakšne pa so te številke na teritoriju novomeškega okrožnega sodišča? Pozitivnih izvršnih odločb s priznanjem zaščite in invalidnine ali pa tudi samo zaščite je bilo izdanih 670, torej za 94 več nego na teritoriju ljubljanskega okrožnega invalidskega sodišča.

Pri bivšem vrhovnem invalidskem sodišču v Beogradu je ostalo 597 invalidskih predmetov; 303 več nego iz Ljubljane. Težko bi bilo ugotoviti, koliko teh je že rešenih in koliko ne. To bo ugotovilo vrhovno invalidsko sodišče v Ljubljani, ko prejme te akte vrnjene iz Beograda.

Prvoinstančnih rešitev, ki čakajo na vrhovno invalidsko sodišče v Novem mestu, je 192, kar je 102 manj nego v Ljubljani. Poleg teh pa je še neresenih, ker čakajo na invalidske komisije, še 146 invalidskih predmetov ali 128 manj nego pri ljubljanskem okrožnem invalidskem sodišču.

Ako sedaj pogledamo končne številke stanja invalidskih zadev v Ljubljanski pokrajini, tedaj dobimo sledečo sliko:

Izvršnih odločb je bilo izdanih 1246. Na rešitev vrhovnega invalidskega sodišča čaka 1342 predmetov.

Od teh jih je še v Beogradu 894.

Na invalidske komisije čaka še 414 invalidskih predmetov.

Upoštevati je tudi treba, da je § 115. bivše invalidske uredbe predvideval v svojem prvem odstavku sledeče: »Vse osebe, ki imajo izvršne sodne odločbe po invalidskem zakonu iz leta 1929, in njegovih spremembah in dopolnitvah in po njih dobivajo invalidske prejemke, se prevedejo na prejemke, določene po tej uredbi, brez ponovnega sojenja.« Invalidov in ostalih vojnih žrtev, ki so bili prevedeni v smislu te določbe, pa je v Ljubljanski pokrajini približno 1000.

Zanimivo je tudi dejstvo, da je med izdanimi izvršnimi odločbami 18 takih, ki že imajo izvršne odločbe, a ne prejema invalidnine, ker bive vrhovno invalidsko sodišče, ki je te odločbe izdalo, ni izdalo zanje tudi plačilnega naloga za nakazovanje invalidnine.

Ko bo začelo poslovati vrhovno invalidsko sodišče v Ljubljani in ker je njegovo osnivanje že dovoljeno, upamo, da bo to v najkrajšem času, bodo prišli na vrsto vsi oni vojni invalidi in ostale vojne žrtve, ki so že več let čakali na končno rešitev svojih invalidskih zadev. Važno pa je dejstvo, da bo sedaj začela poslovati ustanova, ki bo imela polno pravico zahtevati akte od bivšega vrhovnega invalidskega sodišča v Beogradu. Ti akti morajo namreč biti vrnjeni v Ljubljano, da bodo tu izdane izvršne odločbe in da pridejo tudi te vojne žrtve do svojih pravic.

Bližamo se torej končni ureditvi invalidskega vprašanja v Ljubljanski pokrajini.

Obnova postopka

Ko bo začelo poslovati višje invalidsko sodišče za Ljubljansko pokrajino, postane takoj aktualno tudi vprašanje obnove postopka. Kdaj lahko invalidi ali ostale vojne žrtve zahtevajo obnovo postopka, je razvidno iz § 81. bivše invalidske uredbe, ki določa v svoji 1. točki sledeče:

»Po izvršnosti odločbe o prisojenih pravicah sme prizadeta oseba ali oblastvo zahtevati obnovo postopka:

a) če se dodatno podajo novi dokazi za pridobitev ali izgubo pravice do invalidnine oziroma do poviška, a ti dokazi do konca prejšnjega postopka niso bili znani;

b) če se osebnemu invalidu zdravstveno stanje iz vzrokov, zaradi katerih je bil proglašen za invalida, toliko poslabša, da bi imel pravico do povišanja invalidnine.«

Za pravilno razumevanje gornjih določb so potrebna še nekatera pojasnila. Pravico zahtevati obnovo postopka imata torej prizadeta oseba in pa tudi oblastvo. Toda samo pravica ne zadostuje, marveč mora za to obstajati poseben razlog. Ni dovolj, če nekdo ni zadovoljen z izvršno odločbo, marveč mora razpolagati z novimi dokazi. Kaj je razumeti pod označbo novi dokazi?

Mnogo je invalidov, katerih poškodbe izvirajo iz vojne. Ob prijavi niso mogli dobiti pric, da so njihove poškodbe nastale res v vojni. In prav zaradi pomanjkanja dokazov je bila njihova invalidska zadeva rešena negativno. Med tem časom pa se jim je posrečilo najti pric, ki lahko potrdijo, da njihove poškodbe izvirajo iz vojne. — To bi bil nov dokaz in ti imajo pravico zahtevati obnovo postopka.

Drug primer: Nekdo je v vojni dobil dvojno poškodbo. Pri invalidski pregledni komisiji so mu upoštevali samo eno, bodisi da za drugo ni bilo dokazov, bodisi pomotoma. Tako je v invalidskem uverjenju vpisana samo ena poškodba. Prav na podlagi tega je tako prvostopno in tudi višje invalidsko sodišče upoštevalo samo eno in ne dveh poškodb in zato je bilo invalidu odmerjen nižji procent, nego mu pripada. Medtem bi se posrečilo prizadetemu dobiti dokaz njegove dvojne poškodbe, n. pr. zdravstveni list iz bolnice ali slično. S tem bi bil dobljen nov dokaz, ki se pri prvotni presoji ni upošteval in prizadeti bi lahko vložil prošnjo za obnovo postopka.

Navedli smo dva primera, ki lahko

prideta v poštev, jih je pa brez dvoma nebroj, toda ako gre za napačno diagnozo ali nepravilno presojo hibe, mora prizadeti vedno predložiti nov dokaz, da lahko doseže obnovo postopka.

Povsem nekaj drugega je, če se osebnemu invalidu zdravstveno stanje poslabša. Toda tudi tu je povsem natančno določeno, da mora to poslabšanje izvirati iz vzrokov, zaradi katerih je proglašen za invalida. Konkretno bi se dalo to razlagati na sledečih primerih:

Invalidu s prestreljeno roko je bil priznan nizek odstotek nesposobnosti, ker je bila roka delno še uporabna. Naenkrat pa se zaradi drobcev, ki so ostali v roki, začne ponovno gnojenje roke, ki postane zaradi tega povsem neuporabna. To je seveda zadosten razlog za obnovo postopka, ker je poslabšanje posledica iste hibe, zaradi katere je bil prizadeti proglašen za invalida.

Drudi primer. Invalid s podkolensko amputacijo postane krn neuporaben, ker se mu rana stalno odpira. Zdravniki predlagajo kot edino možno rešitev reamputacijo, pri kateri pa pride v poštev tudi koleno. Razumljivo, da po takem poslabšanju stanja pripada invalidu višji procent invalidnosti in zato ima pravico do obnove postopka.

Navedbi bi se dali nešteti primeri, ko pridobi invalid pravico do obnove postopka zaradi poslabšanja svoje invalidnosti. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da bolezen, ki ni posledica hibe, zaradi katere je bil prizadeti proglašen za invalida, ne more biti vzrok za nov postopek. Opozoriti pa moramo, da je zahtevo za obnovo postopka treba vložiti v enem letu, odkar se je zvedel razlog, zaradi katerega se zahteva obnova postopka. Invalidnina, dodeljena po obnovi postopka pa teče od dneva, ko je bila zahteva vložena.

Zahteva za obnovo postopka se vložijo pri pristojnem invalidskem sodišču prve stopnje. Ker invalidski sodišči v Ljubljani in Novem mestu povsem redno poslujeta, je mogoče to zahtevo vsak trenutek vložiti. In ko bo začelo poslovati vrhovno invalidsko sodišče, bo brez dvoma osnovana tudi invalidska komisija, katere naloga je ugotoviti, koliko se je invalidsko stanje poslabšalo in izreči svojo razsodbo. To razsodbo ocenita še okrožno in vrhovno invalidsko sodišče, na kar se izda izvršna odločba.

Vzroki invalidnosti

Za priznanje invalidnosti so potrebni dokazi, zakaj je kdo vojni invalid. Šele na podlagi teh se priznava državna zaščita. Vzroki vojne invalidnosti morejo biti sledeči:

a) ako je bil kdo ranjen ali je zbolel med vojsko kot obvezni vojak (borec) na fronti;

b) ako kdo ni bil borec, pa je dobil rano ali bolezen v vojnem času pri vojaški edinici za fronto;

c) ako je bil kot vojak ali civilni delavec poškodovan med vojno v tovarni za vojaške potrebe ali pri drugih vojaških delih;

č) ako je bil kdo med vojno kot civilist, ki ni bil vojni obveznik, poškodovan pri vojnih operacijah (od bombardiranja, streljanja, zastrupljenja s plinom itd.).

Iz prejšnjih skušenj vemo, da niso priznavali tistih, ki so bili ranjeni ali so zboleli izven fronte, čeprav pri vojaških edinicah, pri raznih vojaških delih, v tovarnah; priznavali tudi niso civilnih poškodovancev. Rekli so, da so to vojaški mirnodobski ali pa civilni invalidi. Razumljivo pa je, da so tisti ravno tako vojne žrtve, ker njihove poškodbe so posledica vojne.

To odklanjanje tudi ni nikjer utemeljeno, ker uredba o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah določa sledeče:

§ 2. Za vojaškega vojnega invalida se šteje tisti državljani ne glede na spol, ki od dne mobiliziranja pa do šestih tednov po končani demobilizaciji opravljajo vojaško dolžnost ali službo ob njej ali opravljajo po na-

redbi pristojnega oblastva dolžnost za vojaške namene itd.

Toraj ne samo tisti, ki je bil v vojski borec na fronti, tudi ako je drugod za fronto opravljaj obvezno vojaško dolžnost na primer kot delavec v tovarnah za vojsko, pa najsi je bil v vojaški službi ali pa po dolžnosti kot civilist, ako je pri tem dobil poškodbo, je vojni invalid.

Zato ni umestno, da so poškodovance za fronto in sicer one, ki so bili pri neborbenih vojaških edincah, označevali kot vojaške mironobne invalide; civilne delavce, ki so bili pri-

morani delati za vojaške vojne namene, pa kot civilne invalide, ki niso služili v vojski.

Povsem neskladno s tekstom invalidske uredbe je mnogim prizadetim odklonjeno priznanje. Zato želimo in prosimo, da bi se ti predmeti revidirali. Mislamo, da je še več takih zadev pri invalidskih sodiščih v teku, ki zaradi iskanja različnega dokaznega materiala še niso rešene.

V smislu določil uredbe je mogoče sklepati: kdor je bil v vojni poškodovan bodisi kot »borec« ali »neborec« ali kot »obvezni vojni delavec«, je vojni invalid.

Pošiljanje paketov ujetnikom in internirancem

Po dogovoru med pristojnimi oblastmi je pošiljanje poštnih paketov vojnim ujetnikom in civilnim vojnim internirancem v taboriščih (konfiniranci in osebe v sodnih zaporih so izvzete) od 1. julija dalje poverjeno Italijanskega Rdečemu križu, avtonomni sekciji v Ljubljani, in urejeno kakor sledi:

Vsi zgoraj omenjeni paketi se smejo pošiljati samo po avtonomni sekciji I. R. K. v Ljubljani. Vsak vojni ujetnik ali civilni vojni interniranec sme prejeti mesečno po en paket do največ 5 kg bruto teže. Za paket naj se uporablja trpežen ovoj, razen škatle še močan ovojni papir ali vrečevina in močna vrvica, predati pa se mora paket odprt. Na ovoju mora biti razločno napisano: ime, priimek in naslov prejemnika in isti podatki o pošiljatelju. Ob predaji mora pošiljatelj predložiti posebno izjavo z navedbo vsebine paketa in s podpisom. Lahko pokvarljiva živila se ne smejo pošiljati. Izrecno pa je prepovedano prilagati tobak in vse tobake izdelke, knjige, časopise, pis-

ma, nože, vilice, žepne nože, britve, vnetljive snovi in podobno. Paketi s tako vsebino se bodo zavrnili ali zaplenili, pošiljatelj pa se bodo ob ugotovitvi kaznivega dejanja ovadili vojaškemu vojnemu sodišču.

Paketom, ki niso namenjeni za P. M. 3200, se morata priložiti dve carinski deklaraciji.

Za vsak paket pobira I. R. K. pristojbino 10 lir (deset lir).

Paketi se sprejemajo v poizvedovalnem oddelku I. R. K., Puharjeva ulica 2-I, vsak delavnik od 8. do 12.

Pošiljatelj izven Ljubljane lahko pošlje paket po pošti I. R. K. avtonomni sekciji v Ljubljani, če upošteva ostala zgornja določila. Pošiljki naj priložijo prejemnico poštne nakaznice kot dokaz, da so vplačali določeno pristojbino 10 lir. Ta znesek se lahko vplača tudi na ček, rač. št. 15.384 — Italijanski Rdeči križ, avtonomna sekcija v Ljubljani — priznanico pa priložijo pošiljki.

Važne naredbe

— **Odredbo o omejitvi prometa z motornimi vozili** je izdal Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino. Od 23. junija 1942 dalje je prepovedan promet taksijev in sploh avtomobilov v javni službi. 1. julija pa izgube veljavo vsa prometna dovoljenja za kakršne koli avtomobile in motocikle. Visoki komisar bo samo v izrednih primerih izdal novo dovoljenje upravnim oblastem. Prošnje za novo dovoljenje naj prosilci, ki imajo tehten razlog, vložijo pri civilnem motorizacijskem uradu na Visokem komisariatu. Od 1. julija dalje je prepovedano voziti tudi s škropilnimi avtomobili, cestnimi traktorji in s tovornimi avtomobili. Od 23. junija dalje se ne smejo uporabljati poskusne tablice za osebne in industrijske avtomobile. Lastniki morajo svoje poskusne tablice oddati uradu za civilno motorizacijo. Kršitelji te odredbe bodo kaznovani z globo do 5000 lir in zaporom do dveh let.

— **Imenovanje župana občine Ljubljana.** Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je imenoval za župana občine Ljubljana generala Leona Rupnika z veljavnostjo 3. junija. Istočasno je bil imenovan za podžupana Tranchida dr. Comm Salvatore, podprefekt.

— **Uvedbe obvezne civilne službe.** Visoki komisar je izdal naredbo o uvedbi obvezne civilne službe za Ljubljansko pokrajino. Obvezna civilna služba je v tem, da opravljajo za to sposobne osebe v času vojne pri javnih oblastvih ali v javni službi ter pri podjetjih in ustanovah, kakor koli potrebnih za življenje, obrambo in gospodarstvo državnega občestva, svoje umsko ali ročno delo. Obvezna služba je določena pri moških od 19. do 60. leta, pri ženskah pa od 19. do 50. leta.

— **Neveljavnost kakor koli prenašenih bankovcev in novcev.** Državni

novci in bankovci, prenašeni, znamenovani ali pretiskani s kakršnim koli znakom, besedilom ali besednimi ali imenskimi kraticami, ki ne spadajo med njih svojstvene označbe, so proglašeni za neveljavne in izven obtoka. Določena je kazen z zaporom do 6 mesecev in do 500 L. za tistega, ki bi jih imel in bi jih ne oddal.

— **Predpisi o ukoriščanju žitnega pridelka.** Pšenica, rž, soržica in koruza so od trenutka žetve v vsej količini v zrnju pri pridelovalcu ali pri tistem, ki ima pridelek, pod zaporo na razpolago pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu in se ne smejo odtujiti. Določene so količine žita, ki se sme obdržati za porabo družine.

— **Prijava lanenega semena.** Pričenši z letino 1942 morajo pridelovalci ali kdor koli je upravičen razpolagati s semenom, prijaviti vse laneno seme Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu v 30 dneh po spravilu in je seme pod zaporo. Od zapore so vzete le količine, ki so potrebne za porabo pri novi setvi.

— **Prepoved kroženja in postajanja na ozemlju v širini enega kilometra ob železniških progah.** Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino in Poveljnik XI. Armadnega zbora sta odredila: Kroženje in postajanje na prostem polju v širini enega kilometra na obeh straneh vseh železniških prog pokrajine sta v urah nočne prometne zapore povsem prepovedana. — **Prebivalci hišnih skupin ali osamljenih hiš, stoječih v prepovedanem kilometru, smejo še nadalje bivati v njih, nikakor pa ne smejo krožiti in postajati po njivah, travnikih in gozdovih tega pasu (to je mišljeno za nočne ure).** — **Zoper vsakogar, ki bi se pregrešil proti tej odredbi, se uporabi orožje brez kakršnega koli opozorila ali poziva.**

SLUŽBENI DEL

Članarina. Pokrajinski odbor Združenja vojnih invalidov v Ljubljani je prejel članarino za januar, februar, marec, april in maj. Ta članarina, ki je bila odtegnjena od invalidnine posameznih članov, bo v teku mesca razdeljena in pripadajoči zneski bodo razposlani vsem krajevnim odborom. Od teh zneskov se bodo odtegnile vse vsote, ki jih posamezni krajevni odbori dolgujejo.

Ljubljana. Še vedno niso poravnali svojih obveznosti nekateri dolžniki iz lanskega leta. Premogovna akcija lanske leto in tudi letos je zahtevala od našega odbora zelo mnogo dela in tudi gmočnih žrtev, zato bi bilo pričakovati, da se bodo lanske zaostankarji potrudili čimprej poravnati svoje obveznosti. Toda kljub vsem opominom pa je za lanske premog še nekaj nad

5000 L. dolga. Sklep zadnje odborove seje je, da se bomo poslužili določil § 63. točke 3b bivše invalidske uredbe in izterjali dolg z izvršbo na invalidnino. Ker bodo za prizadete nastali s tem nepotrebni stroški, pripominjamo, da je leto dni čakanja bilo več ko dovolj uvidevnosti z naše strani. Ako se prizadeti hočejo izogniti stroškom naj poravnajo svoje obveznosti do 10. julija, kajti po tem datumu vložimo predlog za izvršbo. — **Z letošnjo premogovno akcijo** smo oskrbeli mnoge člane s premogom. Mnogi poravnajo svoje obveznosti v rednih mesečnih obrokih. Nekateri pa se ne držijo točno določenega obročnega plačevanja. Zaradi tega opozarjamo one, ki so jim obroki zapadli, a jih še niso poravnali, da to čimprej store, ker nam je denar potreben za nadaljnja naročila kuriva.

RAZNE VESTI

* **Umrli je Lamberger Franc** 50% vojni invalid, tesar iz Dobrunj 77. Pokojni je bil star komaj 42 let. Pripadal je zadnjemu letniku v prejšnji svetovni vojni vpoklicanih vojakov. Bil je ves čas član ljubljanskega krajevnega odbora Združenja vojnih invalidov. V najlepši moški dobi je na posledicah težke bolezni zapustil naše vrste in se za vedno poslovil od nas. Prizadetim naše sožalje.

* **Pet stoletnikov v eni sami občini.** V občini Jelovo pri Ogrskem Gradišču je letos pet mož doseglo stoletnico. Občina šteje 2000 prebivalcev in je med njimi cela vrsta mož in žena, ki so obloženi z več kakor 90 leti.

* **Protezna delavnica** ostane v svojih dosedanjih prostorih. Pred časom je bilo javljeno, da se bodo morale preseliti drugam, toda sedaj je stvar urejena tako, da ostane še nadalje v šempetrski vojašnici in ima vhod z Lipičeve ulice.

* **Večne vojne.** Neki nemški učejak je računal, koliko let so ljudje v zadnjih 3500 letih preživeli v vojni in koliko v miru. Ugotovil je, da je bilo v teh 35 stoletjih mirnih komaj 268 let, torej na vsakih sto let komaj pičlih osem let. V ostalih 3232 letih je venomer divjala vojna bodisi v Evropi ali pa v Ameriki ali Aziji, s sulicami, meči, loki ali topovi in zdaj s tanki in letali.

* * *

Ljudje v številkah. Na zemlji, ki se je v vseh njenih delih že razplamtela bakla vojne, je živelo l. 1941. okoli 2206 milijonov prebivalcev. Prebivalstvo je naraščalo v zadnjih letih letno za okrog 17 do 20 milijonov, medtem ko je znašal letni prirastek pred prvo svetovno vojno samo 15 do 19 milijonov. Od sredje leta 1914. do začetka leta 1941. se je število prebivalstva v Evropi pomnožilo od 471 na 538 milijonov. Prirastek Azije je znašal v istem času 212 milijonov (leta 1941. je znašalo število prebivalstva 1213 milijonov, leta 1914 pa samo 1001 milijon). V Afriki, kjer je človeštvo relativno najbolj redko naseljeno, je bilo leta 1914. okoli 113 milijonov ljudi, leta 1941. pa je štela črna celina 164 milijonov prebivalcev. Zlasti močno je naraslo prebivalstvo v obeh Amerikah. Leta 1914. so našli 199 milijonov ljudi, leta 1941. pa že 280 milijonov. Porast prebivalstva v Avstraliji in Oceaniji od 7 na 11 milijonov za splošno oceno ni pomemben, čeprav je procentualno zelo visok.

Strokovnjakom in interesiranim laikom je cela vrsta števil in podatkov bolj ali manj znana, za širši krog čitateljev pa bo zanimivo, če strukturo prebivalstva osvetlimo še z nekaterih drugih strani. Dežela z najvišjim padcem rojstev v Evropi je bila svoj čas Bolgarija (padec rojstev od leta 1934. do 1939. je znašal 30 odstotkov). Tudi število rojstev v Sovjetski zvezi je v

* **Prehranjevalni zavod Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino opozarja** prebivalstvo, naj pazi na svoje živilske nakaznice. Če kdo živilsko nakaznico izgubi ali mu jo kdo ukrade, ne more na podlagi določil čl. 3. naredbe Visokega komisariata št. 78 z dne 23. aprila t. l. v nobenem primeru dobiti duplikata. Duplikat lahko dobi le tisti, ki lahko z verodostojnimi pričami dokaže, da mu je nakaznico uničila višja sila kakor požar, povodenj in je še ni izrabil.

* **Nad 50 prošenj** je bilo vloženih za zdravljenje v Dolenjskih Toplicah. Prošnje se vse rešujejo po vrstnem redu dospelosti. Tisti, ki prejmejo ugodne rešitve prošenj, dobijo izplačano pripadajočo vsoto in bodo morali v zdravilišču sami skrbeti za vso oskrbo.

* **Poizvedba.** Žerjav Jože, invalid iz Dražice št. 22, občina Borovnica, je bil 10. junija 1916 pri Oknu na ruski fronti zasut od granate in nato ujet. Zdravil se je v bolnici v Kijevu. Ker je pri zasutju zgubil spomin, se ne spominja nikogar, ki je bil z njim na fronti in tudi ne onih, ki so bili z njim v bolnici. Služil je pri 97. peš. polku. Za priznanje invalidnosti so mu potrebne priče; zaradi tega naproša tovariše, ki se ga spominjajo in so bili z njim na fronti ali v bolnici, da mu javijo svoj naslov.

omenjenem času padlo za okoli 20 odstotkov. Kot dežela z najnižjim številom rojstev je leta 1939. nastopila Francija. Od leta 1924. do 1933. je imela ta rekord Švedska, od leta 1934. do 1938. pa Avstrija. V tej zvezi je omembe vredno, da je bil prirastek rojstev na tisoč prebivalcev v tem letu v Avstriji najnižji, ki je bil doslej zabeležen v kaki državi, in sicer je znašal 12,9. Z njim bi lahko tekmovalo samo Oslo, kjer se je leta 1938. na 1000 prebivalcev rodilo samo 9,3 ljudi, kar je najnižje stanje. L. 1941. je imel največje število rojstev Egipt, med evropskimi deželami pa je bilo povprečno največ rojstev v Rumuniji.

Poslovanje nemškega statističnega urada je tako izpopolnjeno, da lahko za vsak dan in celo za vsako uro pove, koliko prebivalcev je imela država. Na Češkem in Moravskem prebiva 7,4 milijona, v Generalnem guvernementu 17,8 ter v Alzaciji, Lotaringiji in Luksemburgu nadaljnja 2 milijona. Prvi poskus cenitve prebivalstva do novembra leta 1941. zasedenih ozemelj na vzhodu je izkazal 62 milijonov. Število prebivalstva na ostalem evropskem območju Sovjetske Rusije cenijo na 83 milijonov. V začetku l. 1941. je živelo na ozemlju Nemčije še 2,5 milijona Židov, od teh seveda več ko 2 milijona v Generalnem guvernementu. Ljudsko štetje je leta 1939. z Avstrijo in Suđeti vred izkazalo samo 330.000 Židov, šest let prej pa je živelo na istem področju 721.000 Židov.

Vse, kar potrebujete za katero koli pisarno, dobite po zmernih cenah v Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani.